

Homer - Ilijada

Osnovni motiv: Dva osnovna motiva su Ahilejeva srdžba na Agamemnona zbog otmice robinje Briseide i na Hektora zbog ubojstva prijatelja Patrokla. Postoji još par motiva ljubavi (npr. Ahilejeva ljubav prema Briseidi, Patroku), ali oni nisu toliko bitni, jer samo stvaraju dva glavna motiva, koji su pravi pokretači radnje. Početni motiv srdžbe prema Agamemnonu je vrlo jak do 16. pjevanja, ali onda kao da nestaje, a pojavljuje se novi motiv - srdžba na Herakla, koji potpuno prekida prvi motiv. Na kraju i taj motiv nestaje.

Karakterizacija likova:

Ahilej je bio najveći grčki junak i kao takav je trebao biti savršen. Ipak, kao i obično u grčkoj mitologiji, gdje ni bogovi nisu bili savršeni, Ahilej je imao svoje mane. Bio je pošten i vrijedan, no njegove srdžbe nisu bile potpuno opravdane. Kada se ljutio na Agamemnona, nije trebao samo sjediti i gledati kako se stvari dešavaju (tako je ustvari i došlo do druge srdžbe), već se trebao suprostaviti Agamemnonu kao junak. U drugoj srdžbi je bio u neku ruku i sam kriv, jer da se on nije durio na Agamemnona i tvrdoglavo čekao da mu ovaj padne pod noge, nikada Trojanaci ne bi stigli do ahejskog tabora i brodovlja. Drugim riječima, da nije bilo njegovog muškog ponosa puno manje bi ljudi umrlo, a njegov prijatelj Patroklo bi bio živ (iako je i sam pridonio svojoj smrti).

Apolon je mladi Bog sunca, svjetlosti i proroštva. Veliki je prijatelj i pomagač Trojanaca, a posebno Hektora, kojeg je osobno više puta spasio od Ahileja.

Zeus je u Grka vrhovni Bog svih bogova i ljudi. U Ilijadi stoji na strani Trojanaca, ali samo zato što ga je za to zamolila Ahilejeva majka Božica Tetida. Zeus je mudar i pravedan, ali sputan svojim položajem ne može doći do punog izražaja.

Atena je Božica mudrosti i rata, a bori se na strani Ahejaca. Povremeno u postizanju svojih ciljeva ne postupa najpoštenije, no u većini situacija ipak postupa pošteno.

Hefest je bio Bog vatre i kovačkog zanata. Bio je jedan od rijetkih bogova koji se nisu izravno umješali u Trojanski rat. U 1. pjevanju se dokazao kao mirotvorac bar nakratko izmirivši Zeusa i Heru.

Hera je Zeusova žena, zaštitnica obitelji. Podržava Ahejce i udružuje se s Atenom.

Tetida je Boginja mora i majka Ahileja. Vrlo snažno se zauzima za svaku sinovu želju i dokazuje svoje poštenje pri svakoj pojavi u radnji, mada nekada daje prednost majčinskoj ljubavi.

Agamemnon je bio kralj Mikene i vrhovni zapovjednik ahejskih snaga pred Trojom. Svojom škrtošću je izazvao bijes boga Apolona i ustvari započeo Ilijadu. Poslije u 18. pjevanju mijenja svoj stav prema Ahileju, jer je napokon uvidio što je učinio.

Hektor je bio trojanski junak. Bio je prilično svojeglav (to ga je na kraju koštalo glave), ali se barem borio za ono u što je najčvršće vjerovao - domovinu.

Patroklo je bio Ahilejev najbliži prijatelj. Odrasli su zajedno i bili su nešto kao pobratimi. Njegova odanost domovini i Ahileju prikazana je u 16. pjevanju, gdje željan borbe za domovinu ipak traži Ahilejevo dopuštenje za odlazak u boj.

Prijam je bio kralj Troje. Njegova ljubav i dobrota se najviše ističu u 24. pjevanju pri molitvi Ahileju da mu vrati sinovo tijelo.

1. pjevanje:

Radnja započinje zazivanjem (invokacijom) muze da pjeva o Ahileju, njegovoj ljutnji i ahejskim porazima. U ahejski tabor dolazi Hriso, koji želi otkupiti kćer koju su Ahejci zarobili prilikom osvajanja Tebe.

Agamemnon odbija ponudu, a Hriso, svećenik Apolonov, moli Apolona za pomoć. Apolon na Ahejce pošalje kugu. Desetog dana epidemije Ahejci vječaju i vrač Kalhas kaže Agamemnonu da mora vratiti kćer Hrisovu. Agamemnon nevoljku pristaje, ali traži dar za taj postupak. Nitko mu ga ne želi dati, a on ljut na Ahileja uzima njegovu robinju Briseidu. Ahilej se jako rasrdi i napušta rat, a njegova majka, božica Tetida, moli Zeusa da ne dozvoli Ahejcima pobjedu protiv

Trojanaca dok se ne pomire s Ahilejem.

Citat: "Ako, Zeuse o oče, med besmrtnicima tebi
Djelom il' besjedom kojom ugodih, izvrši mi želju:
Mojega sina počasti, od ostalih koji je ljudi
Najkraćeg v'jeka, a sada junacima kralj Agamemnon
Pogrdi njega, jer uze mu dar i ima ga sada.
Nego otiđi i gledaj, da Hera ne opazi tebe,
Dotle Trojancima snagu udjeljuj, dokle Ahejci
Moga ne počaste sina i dikom ne uzvise njega."

Zeus joj ispuni želju, ali se Hera zbog toga počne s njim prepirati.
Dolazi Hefest i razveseljava ih.

16. pjevanje

U 15. pjevanju Trojanci potisnu Ahejce do samih brodova i postoji opasnost da ih spale. Da bi to spriječio Patroklo moli Ahileja da mu da oružje i vojnike, kako bi potukao Trojance.

Citat: "A ti pusti bar mene i vojsku mirmidonsku drugu
Meni deder pridruži, da svane Danajskom rodu.
Svoje mi oružje na pleći daj, da se njime oružam,
Ne bi l' me držali Trojanci za tebe i od boja ne bi l'
Prestali, ahejski ne bi l' odahnuli ubojni sini"

Ahilej mu da oružje, ali ga upozori da na kreće u napad nego samo obrani brodove i tabor. Kada su Trojanci vidjeli Patrokla u Ahilejevom oklopu pomislili su da se Ahilej vratio u rat i silno su se uplašili, te razbježali. Patroklo udari po njima i ubije Sarpedona, a onda zanemari Ahilejevu preporuku i krene na Troju. Uto dođe Hektor i ubije Patrokla.

18. pjevanje

Ahilej saznaje za Patroklovu smrt i stane tugovati za prijateljem. To čuje njegova majka Tetida i dođe utješiti sina, te mu kaže da ne kreće u boj bez oružja (Ahilej je oružje posudio Patroklu u 16. pjevanju, a uzeo ga je Hektor u 17. pjevanju), jer će ona zamoliti Hefesta da mu napravi novo oružje. Tetida odlazi na Olimp i moli Hefesta da Ahileju iskuje novo oružje.

Citat: " Stog ti pred koljena padam, kratkovječnom mojemu sinu
Ne bi li hotio ti udjeliti kacigu i štit,
Nazuvke prekrasne ktom, što ih kopče spučaju kruto,
I još oklop, jer onaj, što imaše, izgubi vjerni
Ubiti drug mu, a on na zemlji žalostan leži."

Hefest pristaje i počinje kovati novo oružje. Te noći Trojanci još jednom pokušavaju oteti Patroklovo tijelo, ali Hera šalje Irida s porukom za Ahileja i kaže mu da se samo pojavi na opkopu kako bi se Trojanci uplašili. Ahilej se prošeta opkopom, a Trojanci uplašeni bježe, pa Ahejci konačno donesu tijelo Patroklovo Ahileju. Spustila se noć i Trojanci vjećaju. Pulidamas, prorok, predlaže da se preko noći svi vrata u grad, jer bi inače bili previše izloženi, s obzirom na to da se Ahilej vratio. Hektor i ostali ljudi, nisu željeli poslušati njegov pametni savjet, već su ostali vani.

24. pjevanje

U 22. pjevanju Ahilej pobjedi Hektora i uzme njegovo tijelo u ahejski tabor. Svako jutro Ahilej žali Patrokla i vuče Hektorovo tijelo oko njegova groba. Bogovima to napokon dosadi i Zeus pošalje Tetidu Ahileju, da mu kaže da mora predati Hektorovo tijelo njegovom ocu Prijamu, a Iridu pošalje Prijamu da mu kaže da otkupi Hektorovo tijelo. Prijam s kolima dolazi u ahejski tabor, gdje moli Ahileja da mu preda sinovo tijelo za bogate darove. Ahilej pristaje, te Prijam ostaje preko noći i ujutro se vraća u Troju sa sinovim tijelom. Trojanci oplakuju Hektora i dvanaestog dana ga spale na lomači.

Stilska sredstva: Poredbe, stalni pridjevi, epiteti

Jezik i stih: Jezik je potpuno arhaičan s puno vrlo čudnih i krajnje nepoznatih riječi, a razlog je vrijeme nastajanja i izvornik koji je pisan staro-grčkim jezikom. Ilijada se sastoji od 15693 heksametara.

Mjesto i vrijeme u djelu: Okolica grada Troje oko 12.st.pr.K.

Doživljaj Ilijade: Kao praktičnog čovjeka, s malo interesa za ovakva stara književna djela, ne mogu reći da me Ilijada iskreno oduševila. ^ak mislim da bi se mnogi složili sa mnom da je pomalo dosadna. Kao ratni ep većinom se temelji na mržnji i ubijanju (povremeno se u knjizi spominje čak i klanje), a iako je to nažalost stvarnost, nisam siguran da me to uzbuđuje. Dugi opisi borbi pogotovo u 16. pjevanju i dalje prilično su dosadni i vrlo razvučeni. S druge strane nije sve baš tako crno, jer ipak se pojavljuje i tračak ljubavi, a to se najjasnije očituje u 24. pjevanju gdje Prijam s poštovanjem prilazi ubojici svoga sina Ahileju, a on potpuno zaboravlja na srdžbu prema Hektoru i

Trojancima i ugošćuje Prijama. Isto tako postoji i majčinska ljubav za sina koju Tetida iskazuje u molitvama Zeusu i Hefestu.

Sve u svemu Ilijada me višestruko nadilazi svojim stilom, koji još uvijek nisam u potpunosti usvojio i protumačio, pa zbog toga ni ne mogu biti potpuno objektivan u vrednovanju djela.